

Penningpolitik i en föränderlig värld

U. S. Valerius

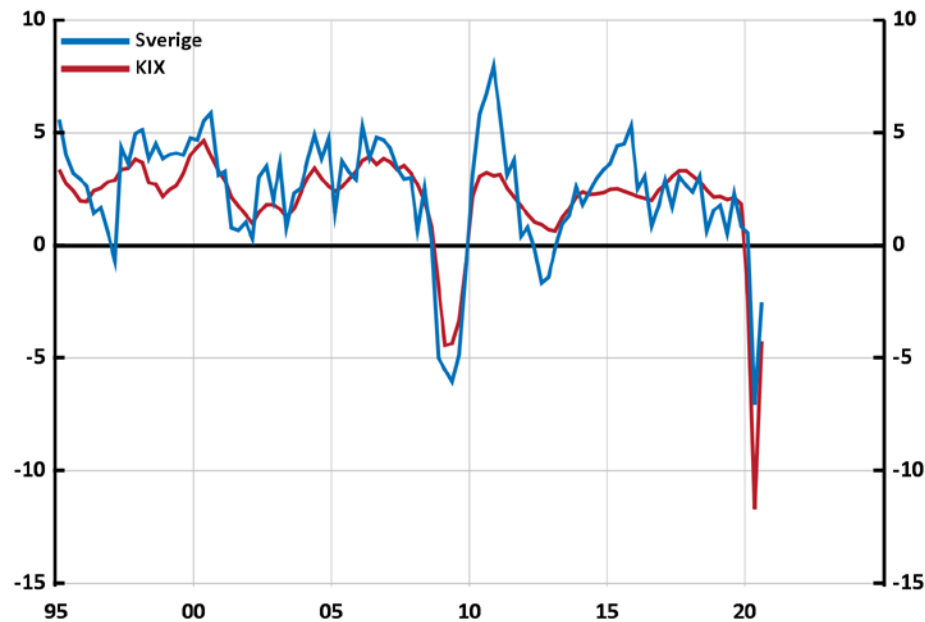
Världsomvälvande ekonomiska skeenden de senaste decennierna

- Räntor har trendat ner i hela världen
- Finanssektorn vuxit sig allt större
- Tre omfattande kriser på drygt 10 år

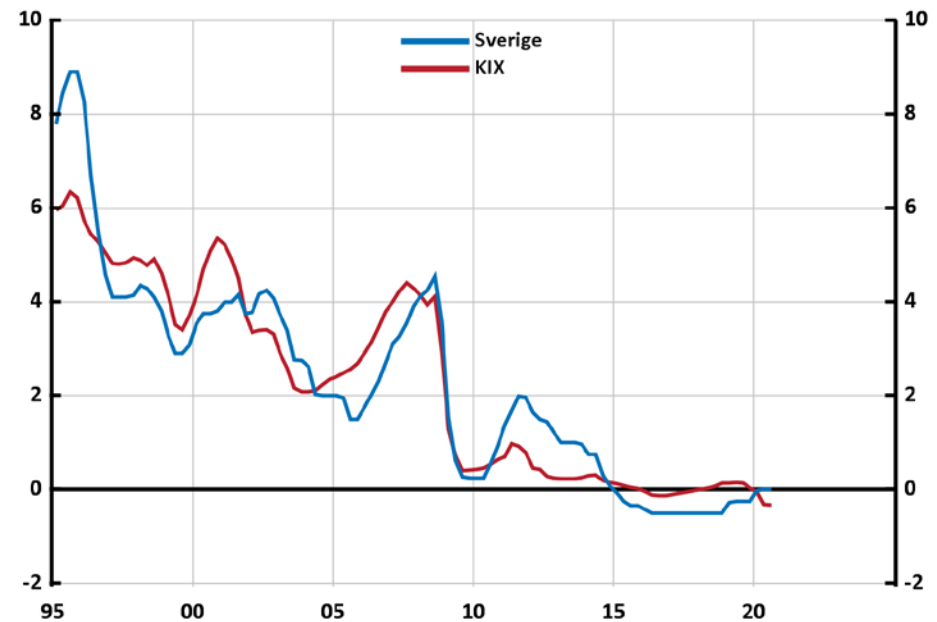

Svensk ekonomi: Liten, öppen och starkt korrelerad med omvärlden

BNP-tillväxt

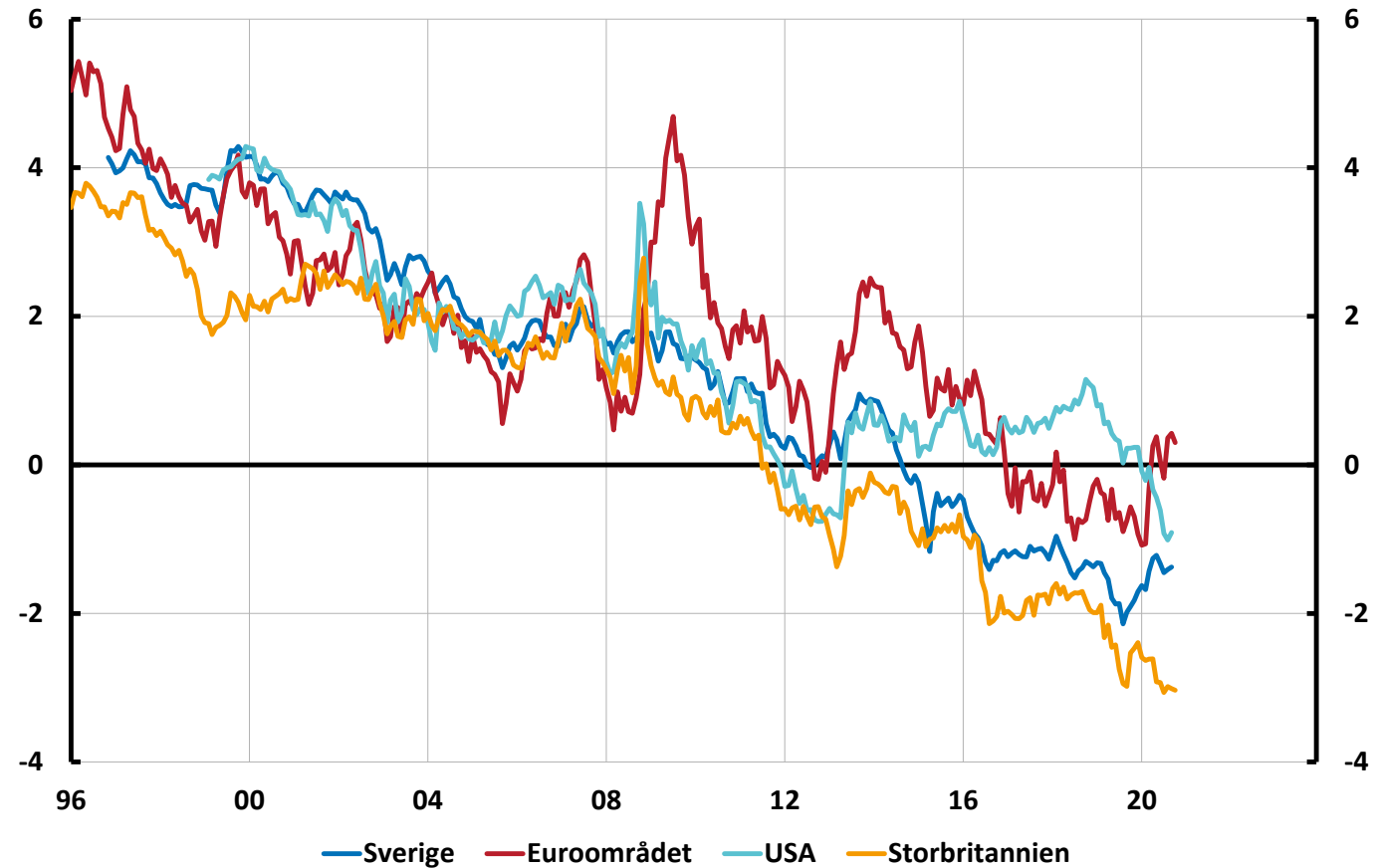
Styrräntor

KIX är en sammanvägning av de länder som är viktiga för Sveriges handel.

Källor: SCB och Riksbanken

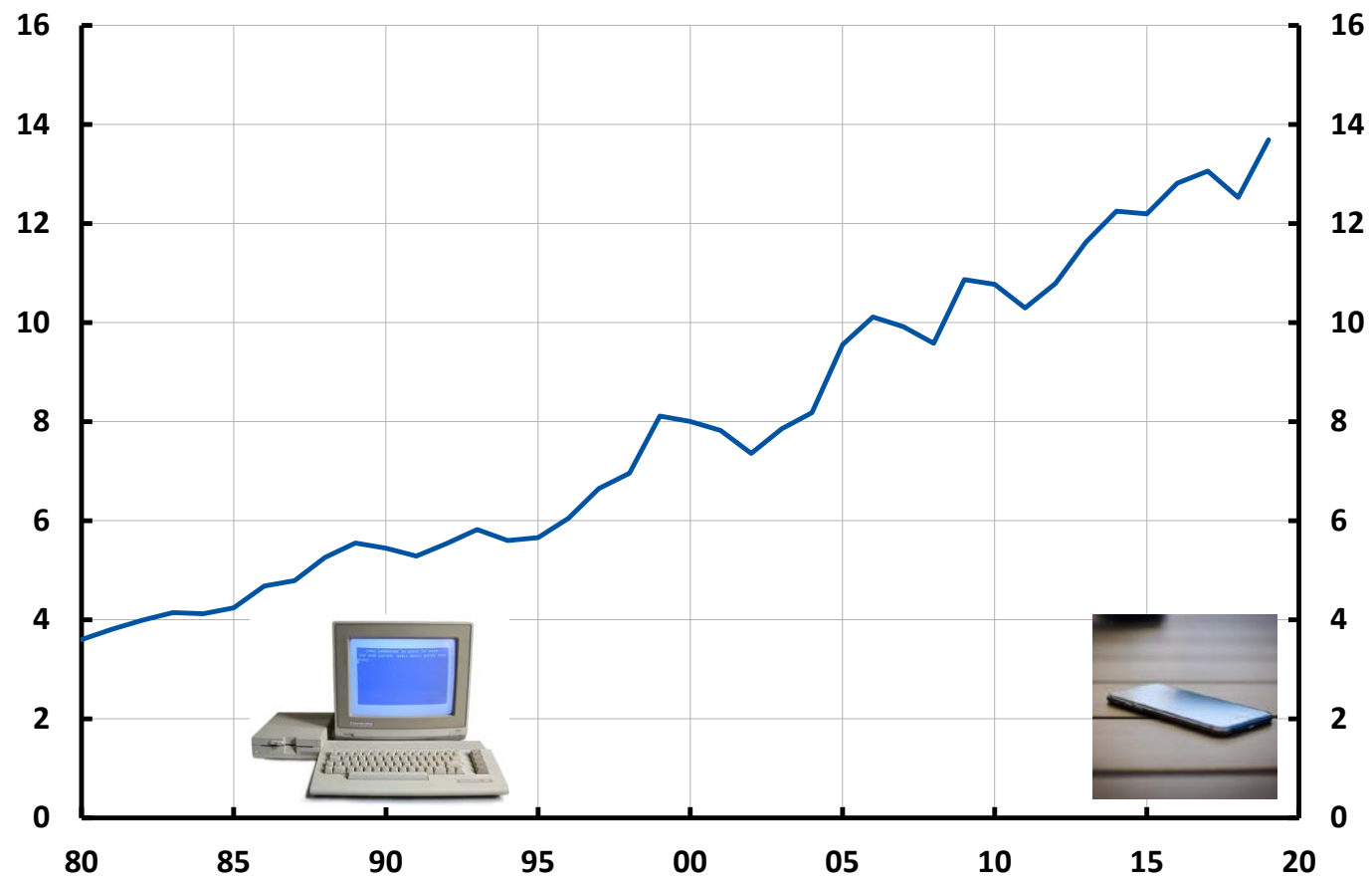
Globala räntor har sjunkit i decennier

Räntor på reala statsobligationer, 10 års löptid.

Källor: Nationella centralbanker och Riksbanken

Finansiella sektorn har ökat i betydelse

Finansiella tillgångar i Sverige i förhållande till BNP.

Källa: SCB

Det penningpolitiska modellen före finanskrisen

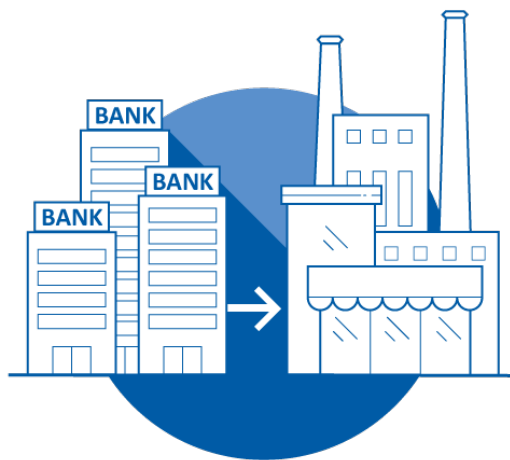
- Finanssektorn en förbisedd del i analysen
- För enkel bild av hur räntan verkar ut i ekonomin och på inflationen
- Bra som pedagogisk illustration av principerna i inflationsmålspolitiken
- Men alltför enkel för en fullödig diskussion av penningpolitiken i praktiken
- Inte minst i en finansiell kris!

Centralbanker behöver kunna agera snabbt och brett

- Målet är detsamma men vägen dit ser annorlunda ut
- Finanskris, eurokris och coronakris
- Centralbanker har agerat under stor osäkerhet och med flera olika verktyg
- Åtgärder som mer direkt påverkar räntenivåer på olika marknader
- Beredskap att kunna agera där det behövs, när det behövs

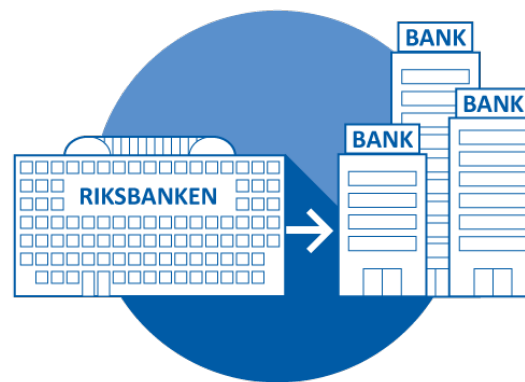
En kombination av åtgärder mest effektivt för att hålla räntorna till hushåll och företag låga

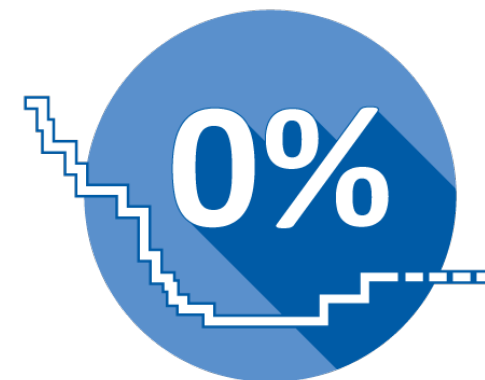
Lån till företag
via banker

Köp av räntebärande
värdepapper

Ökad tillgång till säkra
och likvida tillgångar

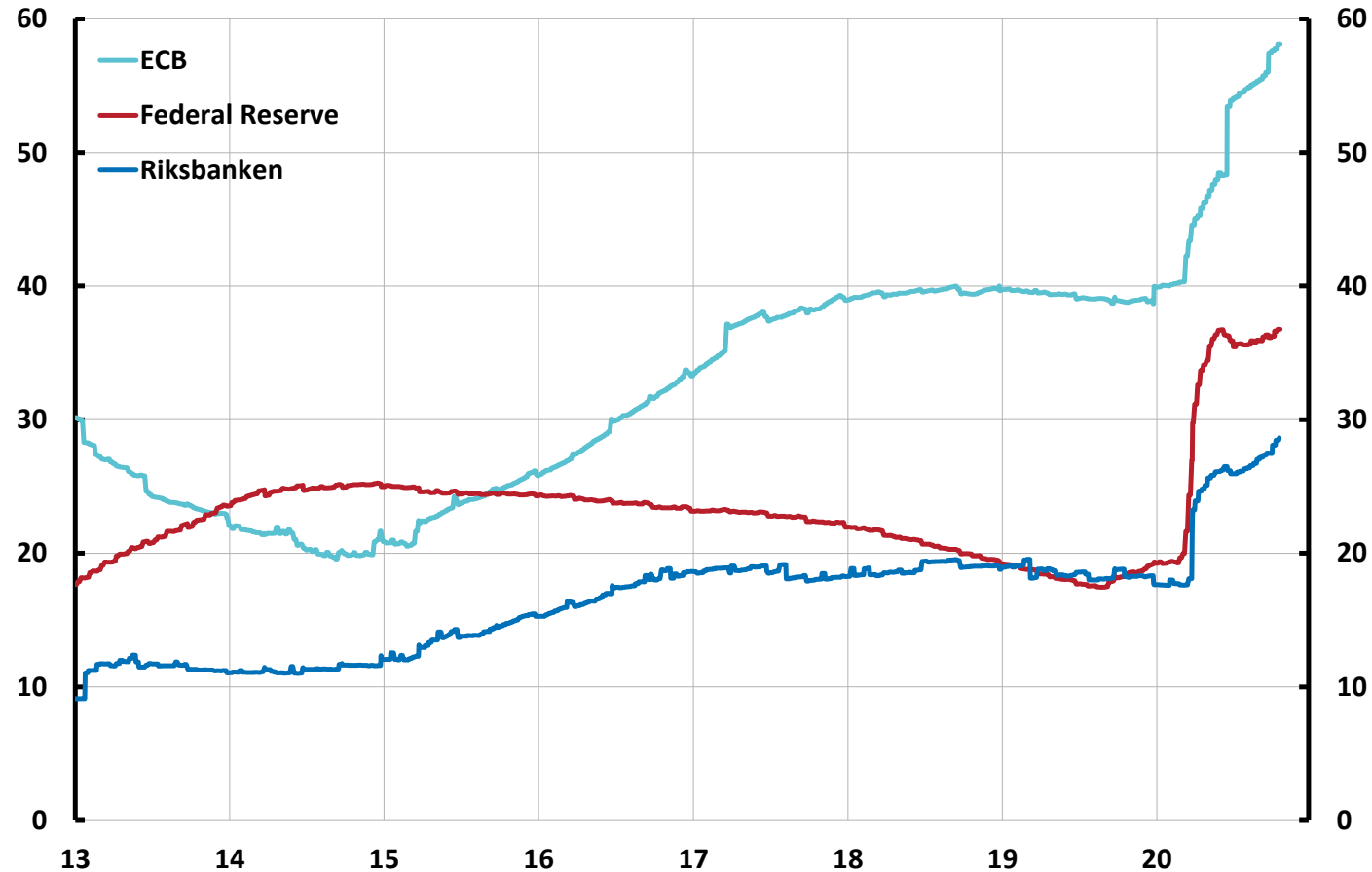
Reporäntan 0%

Balansräkningens tillgångssida

Balansräkningens skuldsida

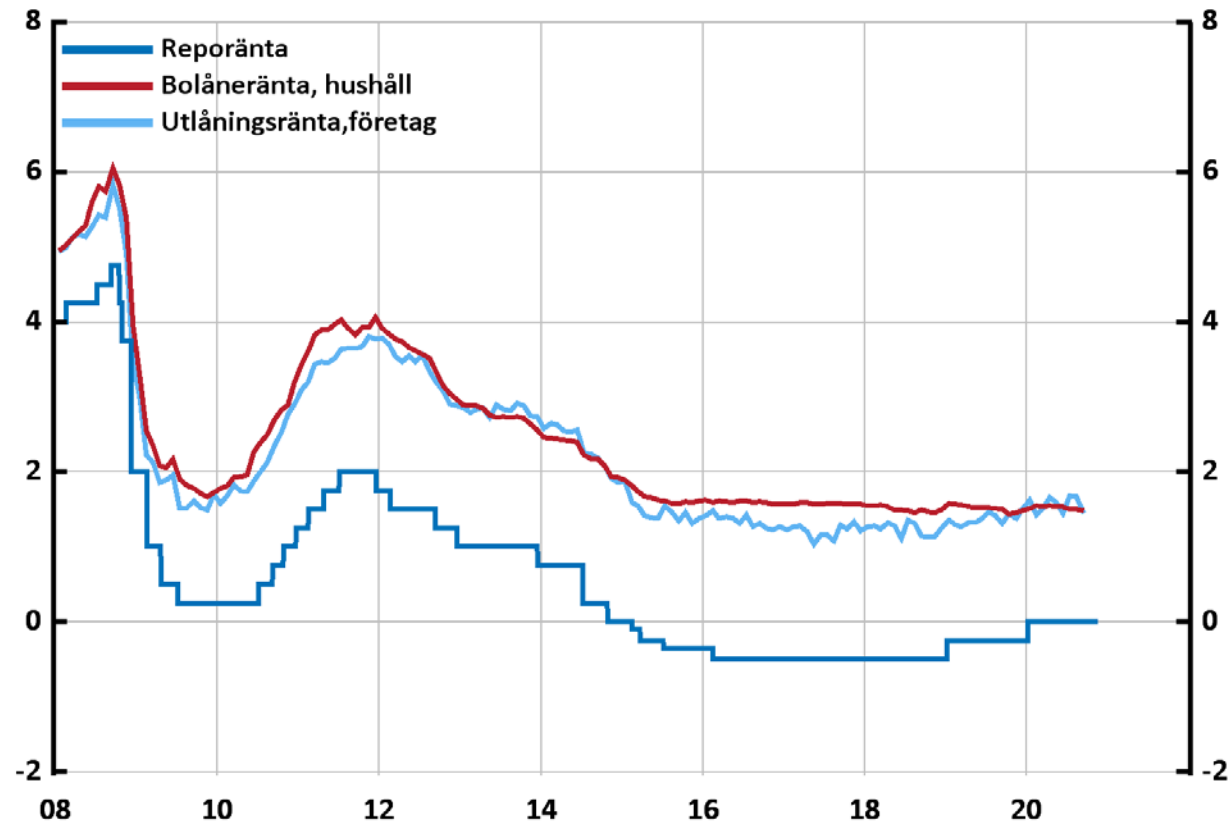
Centralbankernas balansräkningar får en allt större roll

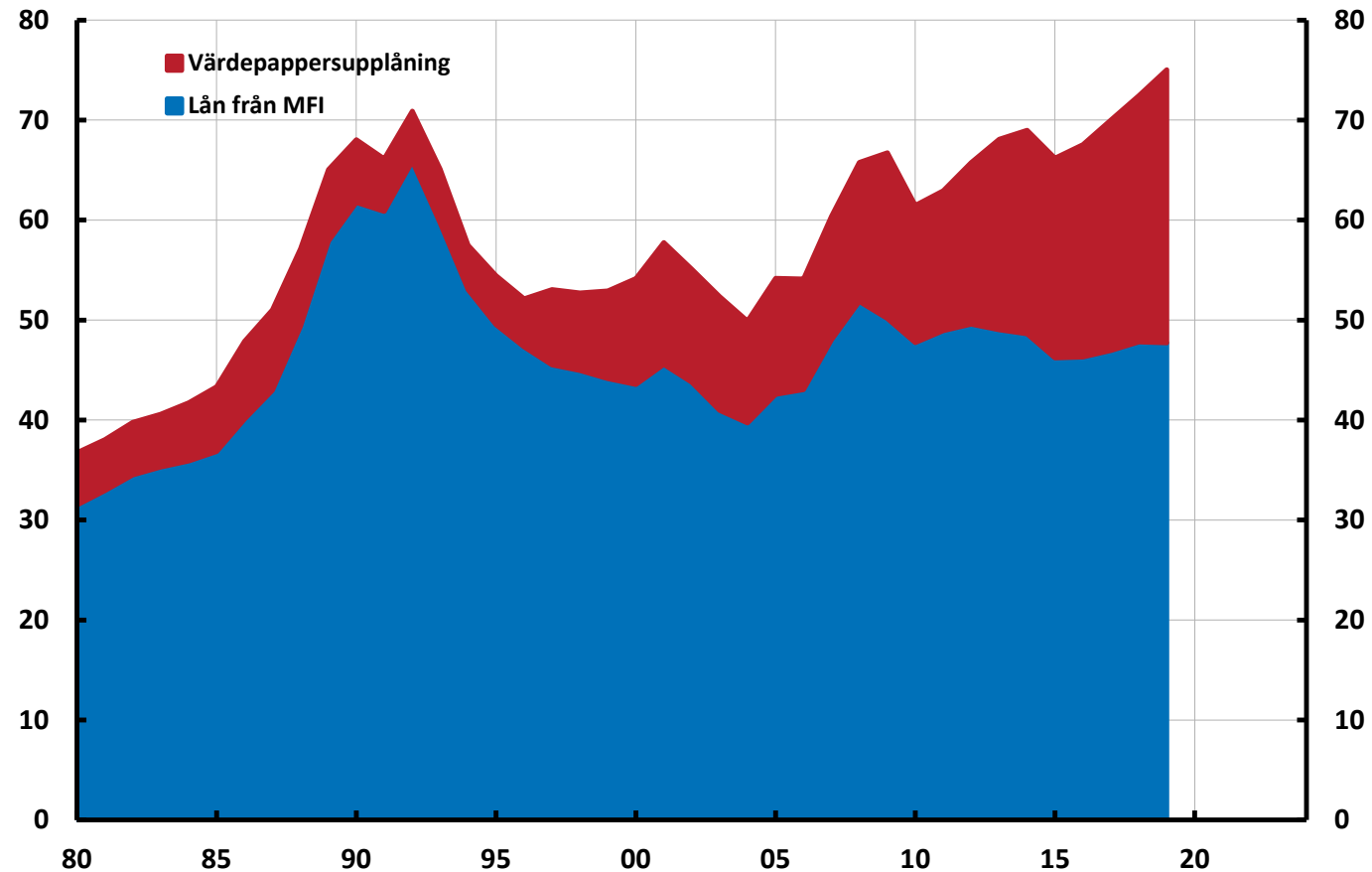
Balansomslutning, procent av BNP.

Källa: Macrobond

Låga räntor till hushåll och företag – ger stöd åt återhämtningen och inflationen

Värdepappersupplåning allt viktigare för företagens finansiering

Procent av BNP. Värdepappersupplåning och lån i både svenska kronor och utländsk valuta. Värdepappersupplåningen 1980- 1994 bygger på Finansräkenskapernas äldre klassificeringar.

Källor: SCB och Riksbanken

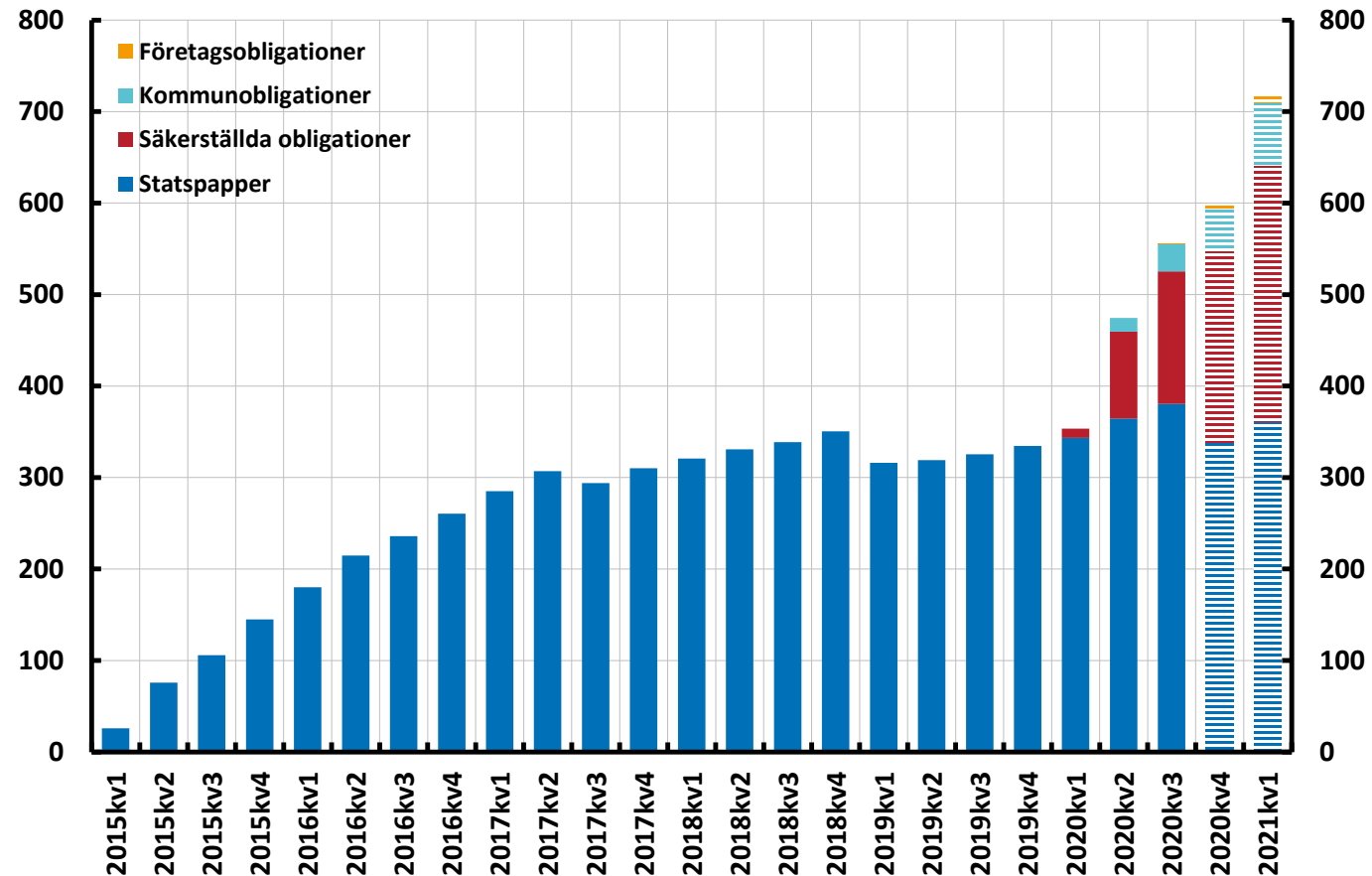
En lag för en centralbank i alla väder

- Förslag om ny Riksbankslag har utgångspunkt i en svunnen värld
- Sverige behöver en riksbankslag som tar höjd för att världen förändras
- Tydlighet kring uppdraget och flexibilitet i hur det uppnås

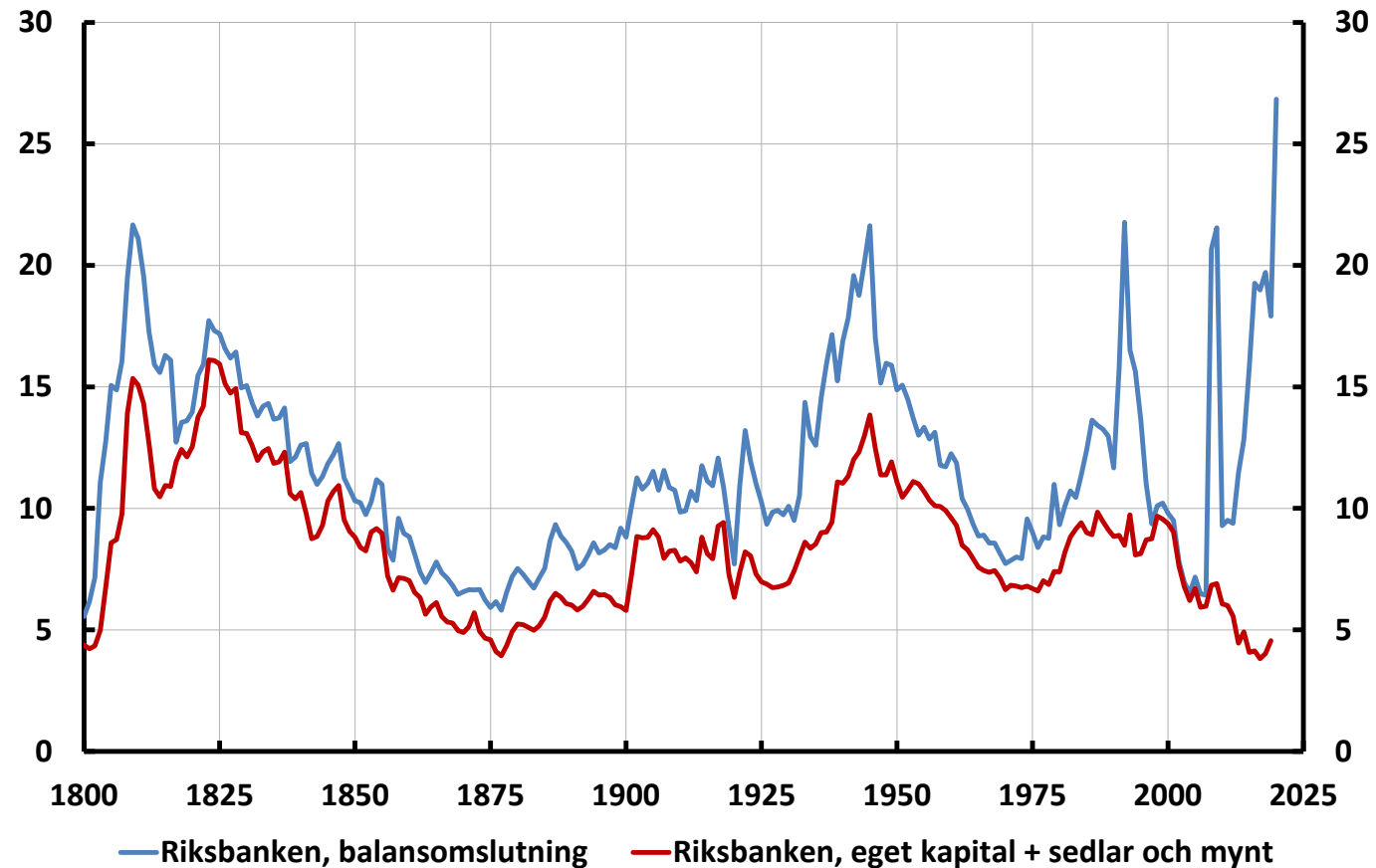
Riksbankens innehav av värdepapper har ökat

Nominellt belopp, miljarder kronor. Innehaven fram till Q1 2021 avser beslutade köp av statspapper, kommunobligationer och säkerställda obligationer. Statspapper inkluderar statsobligationer såväl som statsskuldväxlar. För företagsobligationer omfattar köpbeslutet hela perioden fram till halvårsskiftet 2021, utan kvartalsvis fördelning.

Källa: Riksbanken

Möjliga åtgärder för att stärka Riksbankens förmåga att hantera kriser

Andel av BNP, procent.

Källa: SCB och Riksbanken

En centralbank rustad för framtiden

- Förändringar i finanssektorn påverkar centralbankernas arbete
- Verktygslådan behöver vara flexibel och lättillgänglig
- Tillgångsköp och styrränta centrala verktyg lång tid framöver
- Ständig beredskap att utveckla analys och verktyg

